

Emakumeen kirolari
buruzko aldizkari digitala
Revista digital sobre
deporte femenino

26

Urtarrila • Enero
2023

Arabako Urrezko Emakumeak Alavesas de Oro

“Golfak sozializatzeko, naturarekin
harremanetan egoteko eta
sasoi fisiko ona izateko
aukera ematen dizu”

araba álava
foru aldundia diputación foral

Amaia Latorrek (Gasteiz, 24 urte)
txikitatik egiten du golf. 3
urterekin makila bat hartu
eta 8 urterekin lehiatzen hasi
zen. Kirolarekiko zuen grinak
futbolarekin bateragarri
egitera eraman zuen. Urteetan
prestatzen aritu ondoren, aurrean
aurrerapauso handia ematea
eta jokalaria profesional gisa
lehiatzea erabaki du, historiako
lehen arabarra bihurtuz. Amets
bat bete duela esan dezake.

- Noiz piztu zitzaizun golfarekiko zaletasuna?

Hiru urte nituenean. Gurasoen eta aitonaren zaletasunak bultzatuta. 8 urterekin hasi nintzen Larrabea klubak antolatzen dituen ligetan lehiatzen, eta orain arte jardun dut horretan.

- Iaz golfean profesionalki aritzeko erabakia hartu zenuen, eta hori egin zuen lehen arabarra izan zinen. Zerk bultzatu zintuen hori egitera?

Jon Ander Sánchez entrenatzaileak konbentzitu ninduen batez ere, Izki Golfeko gerenteak. 11 urte daramatza nirekin eta ibilbide osoan jarraitu dit. Gasteizen goi mailako jokalarien Santander Golf Tourra jokatu nuenean eta baita Pedreñan ere, maila banuela konturatu zen. Kirol psikologiako master bat amaitu nuen, SHEE amaitu dut, eta une egokian harraipatzen ninduen pare bat urtez kirolari profesional gisa probatzeko. Pozik nago hartu dudana erabakiarekin.

- Kirol mundura bideratutako unibertsitate prestakuntza duzu, hori al da zure B plana?

Jakina. Gorputz Hezkuntzako gradua atera nuen eta gero kirolari aplikatutako psikologiaren arloa interesatzen zitzaidan eta horrexegatik egin nuen master bat. Dena lotuta eduki nahi izan dut golfean buru-belarri aritzeko eta esperientzia hau bizitzeko. Ikusiko dugu nondik nora doan nire lan bizitza etorkizunean. Golfean murgildurik, agian, prestatzaile fisiko edo kirol kudeaketa gisa ere ireki ahal izango zaizkit ateak. Inoiz ez dakizu zer gerta daitekeen. Gauza bat ikasten duzu, baina gero beste bati ekin diezaiokezu.

- Zertan datza golflari profesionala izatea?

Funtsean, golfean ematen duzu denbora gehiena. Lan baten gisakoa da. Diziplina bat izan behar duzu, entrenamenduetarako ordutegi moduko bat, lehiatzeaz gain. Egia da, nire kasuan, atsedean

hartzeko futbolekin jokatzeko dudala Hauskaltzekin eta futbolekin entrenatzen dudala. Jaiki eta entrenatzeaz pentsatzen duzu. Golfa eta golfa da eguneko ordu askotan.

- Ba al duzu laguntza talderik beste arlo batzuetan, hala nola psikologikoan edo elikaduran?

Alderdi nutrizionala nik kudeatzen dut. Azken finean, karrerari ikasi dut. Ez dut oso jarraibide zorrotzik, baina badakit zer egin behar dudana eta zer ez. Alde fisikoa futbol taldeko prestatzailearekin lantzen dut, gimnasioko nire saioez gain. Alde psikologikoa, egin dudana masterrari esker ikasi dut, eta golf amateurrek hainbat egoerari aurre egiteko tresnak izatera behartzen zaitu.

- Hortik bizi zaitezke edo familiaren laguntza behar duzu?

Hasten zarenean, ezin zara hortik bizi. Sponsor-ak, dirulaguntzak eta babes ekonomikoa behar dituzu bidaiak edo txapelketetarako izen emateak ordaintzeko. Txapelketaren batekin irabaz dezakedanaz gain, beste diru bat ere iristen zait, futboleko entrenatzaile gisa edo jokalarari profesional gisa, Arabako golf federazioa gidatuko baitut sortu den Euskal Ligan. Izki Golf eskolan ere laguntzen dut.

- Non ikusiko zaitugu lehian?

Santander Tourrean, maila nazionalean, eta gero Let Access-erako gonbidapenen bat lortzen saiatuko naiz, Europako Zirkuitura sartzeko. Asko kostako zait lehiaketak jokatzeko. Santander Tourrean, rankinga irabazten baduzu, Mediterranean Ladies jokatzera gonbidatzen zaituzte.

- Badakizu aitzindaria zarela?

(Barreak). Bai. Badakit profesionalerako jauzia egitea erabaki duen Arabako lehen golf jokalaria naizela. Batzuetan ez naiz jabetzen. Baina polita da, lausengu asko jaso ditudalako.

- Zein dira zure kolperik onenak?

Esango nizuke nire bertuterik handiena kolpe batzuk ikusteko potentzia eta ahalmena dela. Aipatu dizudanari lehiakortasuna eta ausardia gehituko nizkioke. Ez zait gustatzen kaniketan ere galtzea.

- Golfak kirol garesti eta elitistaren estigma izaten jarraitzen du?

Uste dut aldatu egin dela. Jantzkeratik hasita, super elitearen babesleak ez ezik, publiko orokorrarengandik hurbilago dauden kirol markak ere badaude. Ikusi nahi duzun moduaren arabera, koa izan daiteke. Egia da materiala garestia dela, baina oso makil merkeak lor daitezken, bigarren eskukoak. Edo zelai publiko batera joan zaitezke; bertan makilak uzten dizkizute eta bolak ordaintzen dituzu. Desinformazioa dagoela uste dut. Estereotipoak eta aurreiritziak dira. Jende guztia ez da aberaskumea.

- Zenbat makila daramatzazu?

Nik 14 daramatzat. Gutxiago eraman daitezke. Joko kontuak direla eta, 16 edo 17 dituzu. Materialak horren araberakoak dira. Karbonozkoak, grafitozkoak edo altzairuzkoak daude. Ondo doakizunaren araberakoa da. Materialaren gaia beste mundu bat da. Hasteko, oinarritzko hiru gauzekin nahikoa da.

- Zein zelaitan jokatu nahiko zenuke?

Duela bi urte Estatu Batuetan egoteko zortea izan nuen eta zelai enblematikoetan ere egon naiz. Saint Andrews nahi nuke Eskozian. Eta Espainian, Valderraman, adibidez.

- Arabako zelaiak primeran ezagutzen dituzu, deskriba ditzakezu?

Larrabea estrategikoa dela esango nizuke. Mila modutara joka dezakezu. Izkitik inguruaren kalitatea nabarmenduko luke. Zelai desberdinak dira. Ez dago antzik duen bi zulo.

- Zure bizitza ez litzateke ulertuko golfik eta futbolik gabe, zure bigarren pasiorik gabe.

Beti egin dut futbolean neguan eta udan golfean. Gogoan dut, asteburu batean biek bat egiten zidatenean, tragedia bat zela (barreak). Futbola funtsezkoa da nire bizitzan. Sozializatzen lagundu dit, taldea partekatzen. Nire inguru soziala astean zehar futboletik dator. Jende asko ezagutu dut eta oso garrantzitsuak dira niretzat.

- Zergatik gomendatuko zenuke golf?

Ez da oso kaltegarria. Jarduera fisikoa egiteko eta sozializatzeko modu bat da. Eta naturarekin harremanetan egoteko aukera ere bai. Beste kirolek ez dizute hori ematen. ✦

Golfaren historia laburra

Bere jatorria leku ezberdinetan aurkitutako dokumentu eta irudi ugarietan sakabanatuta dago: Colf izeneko jokoa Herbehereetan; Frantzian Chole izeneko joko bati buruz hitz egiten duten dokumentuak daude; Bruselan 1360an Colven delakoa debekatzen da eta Flandriako otoitz liburu batean, 1480an, golflari baten irudi bat agertzen da.

Golf modernoa XV. mendean sortu zen Eskozian, Eskoziako iparraldeko Highlands eskualde menditsuko gerlarien eskutik. Makilez kolpatzen zituzten harriak, untzien zuloetan sartzeko.

Golfaren lehen aipamen idatzia 1457ko martxoaren 6an egin zen

Eskoziako parlamentuan, Jacobo II.a erregeak debekatzeko. Kirol honek hain izan zuen gorakada jaiotzetik, non eskoziarrek uko egiten zioten arku tiroa praktikatzeari, jokatu ahal izateko. Data testuinguruan jarritz, Jacobo II.a Arrosen Gerran inplikaturik zegoen, bi errege dinastia ingelesaren arteko gatazka belikoan (Lanchesterren etxea eta Yorkeko etxea). Gatazkak 1455etik 1487ra arte iraun zuen. Aldi berean, Eskozia eta Ingalaterra borrokan ari ziren tarteka 200 urte baino gehiagoz, 1502. urtera arte, Betiko Bake Ituna sinatu zen arte. Gerra amaitu ondoren, Eskozia eta Ingalaterrako biztanleek ez zuten militarri entrenatu beharrik, eta horregatik kendu zen Jakue III.ak eta Jakobo IV.ak ezarritako debekua. Jacobo IV.a bera ere golfzale amorratu bihurtu zen.

Antzinako Erroman bazen Paganica izeneko joko bat, makila kurbatu batekin larruz eta luma zanpatuz egindako pilota bat jotzean zetzana. Historialarien ustez, erromatarrek Paganica sartu zuten egungo Britainia Handiko uhartearen erdialdean eta hegoaldean, eta handik Eskoziara igaro zen.

Errege laguntzari esker, golfa berehala zabaldtu zen Britainia Handian XVI. mendean. Geroxeago, Maria Estuardo Eskoziako erreginari eta Jakobo V.aren alaba legitimo bakarrari esker, jokoa Frantziara iritsi zen. Golf zelaiko laguntzaileak "Cadets" izendapenez ezagutzen zituzten (gaur egungo caddy edo caddie forma hartuko zuen terminoak).

1620. urtekoa izan zen golf bola aipatzen den lehen idazkia. "Featherie" irizten zioten, "lumaduna", alegia. Bitxikeria gisa, bolak larruzko karkasa

batez eginak ziren, antzara edo oilasko lumaz beteak. Manufaktura metodoa larrua eta lumak berotzea eta bustitzea zen, bola osatzeko. Gero, bi aldeak hoztuta eta lehortuta, larrua uzkuritu eta lumak zabaltzen ziren, bola trinko bat osatuz.

Bestalde, ezagutzen den lehen golf makilen fabrikatzailea 1603koa da, William Mayne. William orduan Royal Clubmaker izendatu zuen Jacobo VI.a erregeak, bere makilen fabrikazioa agindu baitzion. Zalantza batzuk daude William izan ote zen lehen fabrikatzailea, nahiz eta ofizialki hala izan. John Mayne eta George Mayne, Williamen aitona eta aita, erregearen hornitzaileak ziren, eta arkuak, lantzak eta gerrarako zein gerrarako ez ziren gainerako tresnak ematen zizkieten. Hori dela

eta, ez dago ziur Jacobok Williamen aurrekoengandik golf makilarik inoiz jasoko zuen al ez.

Golf modernoa XV. mendean sortu zen Eskoizian

Gaur egun ere erabiltzen da Clubmaker ("clubmaker") hitza, garai hartakoa.

Golf makilak muntatzen, konpontzen, aldatzen eta kontserbatzen aritzen den profesionalari irizten zaio horrela. Halaber, jokalariei aholkuak ematen dizkie, haien handicap-aren maila edozein dela ere, zelaian errendimendu onena lortzeko xedez.

Lehenengo golf zelai iraunkorra Eskoizian ezarri zen, eta Royal Blackheath enblematikoa da. Munduko zaharrena Musselburgh Links da, non Maria Estuardok bere jokoa praktikatu zuen 1567. urtean. Bitxikeria gisa, zuloen egungo tamaina, lau hazbete eta laurdeneko diametroa, zelai bereko zuloen tamainari zor zaio. Hodi baten diametroa ikusi ondoren, neurri horiek hartu zituzten egoera onean mantentzeko ardura izan zutenek. Munduko golf klubik zaharrena: Honourable Company of Edinburgh Golfers, egoitza Eskoziako Muirfielden duena. 1744an sortu zen, golfaren lehen hamahiru arauak ezarri zirenean, betiere Leithen, Edinburgoko udal barrutian, jokatu zen lehen golf lehiaketa antolatutik. 1892an kluba Musselburghera lekualdatu zen. ✦

Arabako golfera hurbildu nahi baduzu

harremanetan jarri zaitezke hemen:
Arabako golf federazioa

**ARABAKO
GOLF FEDERAZIOA**
FEDERACIÓN ALAVESA
DE GOLF

Amadeo García de Salazar plaza z/g
102. bulegoa
01007 Gasteiz (Araba)
945 104 107

secretaria@fedegolfalava.com

dxtfem.com/alava/

**EL SITIO QUE TE INFORMA SOBRE
EL DEPORTE FEMENINO EN ARABA**

**ARABAKO NESKEEN KIROLARI
BURUZKO LEKU**

Kirol Zerbitzua
Servicio de Deporte

araba álava
foru aldundia diputación foral

web.araba.eus/es/deporte